

222161

Seria B.

222161

Nr. 55

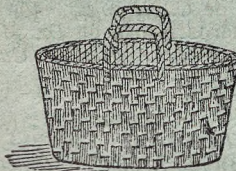
CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Seria B.

SFATURI PENTRU GOSPODARI

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LUCRĂRI DIN PĂNUȘI DE PDRUMB

DE

TITUS GH. MINEA

Seria B.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Nr. 55

„CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE“

Fiecare Broșură de 32 pag. cu figuri, costă numai 5 lei.

Seria A. „Știința pentru toți“.

- No. 1. Cum era omul primitiv de *I. Simionescu*.
” 2. Viața omului primitiv de *I. Simionescu*.
” 3. Gazurile naturale de *I. Simionescu*.
” 4. Albinele de *I. A. Bădărău*.
” 5. Diabetul, îngrășarea, gălbănirea de *Dr. Căhănescu*.
” 6. Raze vizibile și invizibile de *C. V. Gheorghiu*.
” 7. Viața microbilor de *Dr. I. Gheorghiu*.
” 8. Furnicile de *T. A. Bădărău*.
” 9. Viața plantelor de *I. Simionescu*.
” 10—11. Pasteur de *C. Motaș*.
” 12. Soarele și luna de *I. Simionescu*.
” 13. Telefonie fără fir de *Tr. Lalescu*.
” 14. Porumbeii Mesageri de *V. Sadoveanu*.
” 15. Planeta Marte de *Ion Pașa*.
” 16. De la Omer la Einstein de *General Sc. Panaitescu*.
” 17. Cum vedem de *Dr. I. Glăvan*.
” 18. Razele X. de *Al. Cișman*.
” 19. Omul de la Cucuteni de *I. Simionescu*.
” 20. Protozoarele de *I. Lepși*.
” 21. Fulgerul și trăsnetul de *C. G. Brădeșteanu*.
” 22. Nebuloasele gazoase de *M. E. Herovanu*.
” 23. Bacteriile folositoare de *I. Popu-Câmpeanu*.
” 24. Scrisori cerești (Meteorite) de *I. Simionescu*.
” 25. Din istoricul electricității de *Stel. C. Ionescu*.
” 26. Mercur și Venus de *C. Negoită*.
” 27. Reumatism și arteroscleroza de *Dr. M. Căhănescu*.
” 28. Oameni de inițiativă de *Apostol D. Culea*.
” 29. Henri Ford de *Ing. N. Ganea*.
” 30. Musca de *I. Mureșanu*.
” 31. Ciupercile de *I. Popu-Câmpeanu*.
” 32. Cifrele de *G. M. Lăzărescu*.
” 33. Animale de demult de *I. Simionescu*.
” 34. Lămurirea potopului de *I. Simionescu*.
” 35. Din viața oamenilor întreprinzători de *Apostol D. Culea*.
” 36. Societatea națiunilor de *Artur Giorvei*.
” 37. Ficatul și boalele lor de *Dr. M. Căhănescu*.
” 38. Electrochimia și Electroiza de *N. N. Botez*.
” 39. Noțiuni de electricitate de *Ing. Casetti*.
” 40. M. Berthelot de *M. Zapan*.
” 41. Izvoare actuale de energie de *E. Severin*.

Seria B. „Sfaturi pentru Gospodari“.

- No. 1. Ingrijirea păsărilor de *Prof. C. Motaș*.
” 2. Despre tătărași de *Preot C. Dron*.
” 3. Despre scarlatină de *Dr. I. Gheorghiu*.
” 4. Livada din sâmburi de *G. Gheorghiu*.
” 5. În jurul casei de *M. Lupescu*.
” 6. Casa de *I. Simionescu*.
” 7. Morcovul și altele legume de *P. Roziade*.

Seria B.

No. 55.

**CUNOȘTIȚE FOLOSITOARE
SFATURI PENTRU GOSPODARI**

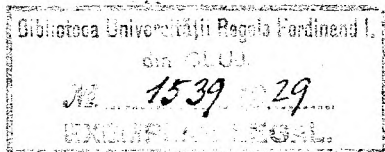
Lucrări din pănuși de porumb

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TITUS GH. MINEA

INVĂȚĂTOR

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, BUCUREȘTI

222161

Răspândiți

CUNOȘTIȚE FOLOSITOARE

ieftene (5 lei) și de mult folos.

Introducere

Orice meserie nu este de lăsat de o parte, dacă aduce ceva folos la casă. De ici o picătură, de dincolo alta, se adună lacul mare.

La noi sătenii, cât e lungă vremea de iarnă, aproape nu au ce face în ceasurile cât ține întunerecul; nu e vorbă că nici cât e ziuă cele multe treburi iarna nu prea se îndeasă.

O îndeletnicire oarecare trebuie să o cunoască săteanul. Dacă nu e pentru câștig, e măcar pentru folosința familiei și tot e ceva.

Una din multele îndeletniciri cu care se pot ocupa cei dela țară este și împletitul palelor, a răchitei ori țesutul papurei.

Bune paie de grâu ori de secară nu se găsesc pretutindeni, iar papura ori răchita se află numai pe lângă baltă.

Unde nu se întâlnesc pănușele de popușol? Spre munte ca și la șes, la dealuri ca și în luncele apelor. Pretutindeni popușoiul (porumbul, cucuruzul) e cultivat, căci fără mămăligă, din păcate, nu se poate lăsa săteanul nostru.

Ce se face cu pănușile? După ce se desghioacă ciocălăii (știuleții) pănușele se asvâră pentru hra-

na vîtelor. Este o ireșeală, căci din pănuși se pot impleti multe și folositoare lucruri, fie pentru trebuințele casei, fie pentru vânzare.

O școală primară rurală și unele urbane, acum nu mai pot spune că nu au material pentru lucrări ușoare cu elevii. Materialul îl are la îndemână orice elev acasă, pe degeaba. Singură osteneala e de a-l alege și strânge.

Lucrările deprinse de școlari pot deprinde și pe ceilalți de acasă, devenindu-le o ocupație folositoare pe timp de iarnă. Ce e mai bun și mai cumințe decât ca gospodarul, din acest gunoiu, cum sunt socotite de mulți pănușile, să-și facă lucruri ce-l vor fi de folos la trebuințele gospodăriei ?

Am arătat în rândurile acestei broșuri, numai câteva chipuri de a lucra pănușile, după cum am deprins și eu dela alții.

Așa lucratul coșurilor din fir, l-am deprins la cursurile de perfecționare dela Deva, de sub conducerea d-lui Inspector general N. Saru. Un bănățean și-l-a arătat iscusința în acest meșteșug, pe care găsindu-l necesar, interesant, l-am deprins mulți.

Lucratură coșurilor prin innodare l-am luat dela un coș de piață ce mi-a căzut în mână.

Amândouă aceste lucrări le-am aplicat cu elevii mici dela școala normală Bălți, și rezultatele au fost destul de frumoase.

Am căutat ca explicațiile să fie însoțite de figuri, care să ajute la înțelegerea celor arătate în text.

Ilustrațiunile le-am lucrat eu, parte după natură, parte din memorie.

N'am căutat de a da cele ce urmează la iveală decât din dorința de a veni în ajutor colegilor și tuturor acelor care se ocup cu asemenea lucrări și de a se putea răspândi, ca niște cunoștințe folositoare ce sunt, în mulțimea satelor.

Erbiceni

Titus Minea
învățător.

Lucrări din pănuși de porumb. (popușoi, cucuruz).

Lucrările din pănuși (foi) de porumb sunt un soi nou de lucrări. Ivirea lor cred că-și are pricina în bogăția materialului ce se găsește pe la noi. Căci unde nu este porumbul? — doar în regiunea muntoasă mai puțin.

Ocupațiunea este destul de ușoară, nu costisitoare și folosul destul de mare și practic. Lucrurile sunt trainice, mai trainice decât cele de papură.

Plăcerea la lucru se mărește cu atât mai mult, cu cât se fac lucrări mai frumoase și mai practice, dintr'un material ce până acuma nu-și avea nici o întrebuințare.

Materialul.

Porumbul este planta care ne dă materialul trebuincios pentru asemenea lucrări. Cine nu cunoaște porumbul?

El este planta fără de care țăranul nostru nu poate trăi, căci din semințele lui măcinate își face mămăliga, pâinea lui de toate zilele.

Pănușele sunt foile ce îmbracă știuletele (cio-

călăii). Din ele se mai fabrică pe aiurea și hârtia; de obicei se dau ca hrană la vite.

Pentru lucrările noastre, trebuie să alegem pe cele mai curate, nepătate și neplouate. Ele se aleg odată cu desfăcutul porumbului. Pentru a îndeplini condițiunile de mai sus, se vor lua cele de mai dedesubt, care sunt și mai moi. Cele alese se fac legăturile, cât poți prinde cu mâna și se pun într'un loc cam umbros, ferit de umezeală și căldură prea mare.

Uneltele de lucru.

Ca la orice altă împletitură din paie sau papură și la cea din pănuși, n'avem nevoie de multe unelte. Numai la lucrul obiectelor din pănuși în-

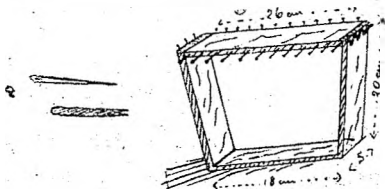

Fig. 1.

Ac, furculiță și răsboiaș.

nodate ne trebuie un ac de lemn — (a). Pentru obiectele lucrate din fir de pănușe ne servim de calapoade sau mai bine zis răsboieșe și o mică furculiță cu două cornuri, din lemn.

Răsboieșele se lucrează din scândură de brad, fără multă pretenție. Dimensiunile pot varia după dorință, păstrându-se proporția.

Dimensiuni pentru un calapod tip :

Lungimea sus 26 cm.

Lățimea 5 cm.

» jos 18 cm.

Înălțimea 20 cm.

Se iau cele patru bucățele de scândură, pregătite și se încheie prin cue. La scândurica de sus, orizontală, se bat cue de sârmă, lăsând pe jumătate din lungimea lor afară, pentru a putea așeza firele pentru țesut.

La capetele scândurelei sau laturile mici ale dreptunghiului, se bat câte trei cue, de e mai lat, mai multe, dar fără soț. Pe laturile lungi se bat cue la distanțe egale, întrunind un număr cu soț.

De ex. : 12 pe o parte și 12 pe cealaltă parte. (Vezi fig. 1).

În felul acesta se pregătește răsboieșul de țesut firele pentru coșuleț sau chiar și coșuri, bune pentru piață.

Văpsitul pănușelor.

Dacă dorim, putem să vopsim pănușile, pentru ca obiectele ce vor rezulta să fie mai frumoase, mai ochioase. Însă și culoarea naturală a pănușelor curate e frumoasă.

Procedeeul pentru văpsit este :

Pănușele sau porțiunea ce dorim a o colora, o introducem, umedă, într'un vas în care se topește într'un litru apă de ploaie 30 grame anilină — culoarea ce dorim. Puterea culorii în mai deschis sau închis, o potrivim cu cantitatea anilinei ce o topim în apă.

Se obișnuște mai mult însă a se vopsi pe dea-

supra, cum e de ex.: la coșurile din pănuși în-nodate, diferite modele ce le vom arăta la figurile respective.

Împletitura.

Ca împletitură din pănuși, avem pe cea în trei — cum e împletitura cununelor de ceapă sau usturoiu. Lucrarea fiind destul de cunoscută, nu o mai descriu.

Pănușele din lățimea lor se despică în lungime în 2 sau 3 fâșii, după cum voim să iasă împletitura, mai groasă ori mai subțire. Se umezesc și se lucrează.

Innăditura va fi deasă, de oarece pănușele sunt scurte. Se va observa ca să fie aceeași grosime peste tot lungul panglicei.

Obiecte confecționate din împletitură.

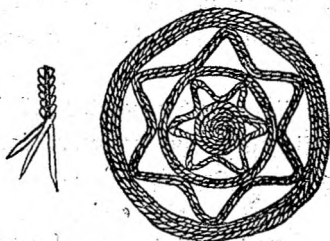
Suporturi. Din o panglică astfel lucrată se fac suporturi pentru vase. (Fig. 2). E bine ca panglica să se bată puțin cu un ciocan, ca să se așeze și netezească, înainte de a fi cusută.

Pregătită panglica, începem dela un capăt a o învârti roată și a o coase cu ață albă, ceva mai tare. Panglica se aplică de-a latul. Când acest disc ce se formează, ajunge în mărimea razei de ex.: de 3 cm., atunci se încep a se face cercurelele din jur cu panglica, după cum se vede în figura 2.

După cercurelele vălurate se lucrează un alt

cerc mai lat din panglică, îngroșat cu 2-3 rânduri. Se fac iarăși vâlurele întărite cu 2-3 rânduri de panglică, după care iar se face un cerc întărit cu mai multe rânduri.

Pentru a ieși lucru frumos, se cere ca panglica să fie egal de lată și groasă peste tot.

BCU Cluj / Centrul de Cercetare și Dezvoltare în Științe
 Fig. 2. Impletitură și suportul.

Combinatii de suporturi.

Scoarțe. Se fac mai multe suporturi, de forme și mărimi egale. Se pot face și fără ultimul cerc din afară, rămânând pe margine șerpuiturile. Se îmbină după cum ne arată fig. 3. Golurile ce rămân se împlinesc cu discuri lucrate la fel din panglică. Așa așezate suporturile, se încadrează cu o ramă formată din mai multe rânduri de panglică, bine cusute, pentru întărire.

Astfel întărită, avem o scoarță ce poate împodobi un perete destul de frumos sau poate fi pusă la picioarele patului.

Dacă dorim, putem să o colorăm după felul a-

rătat mai sus, părți din suporturi — partea șerpuită sau cercurile — în culori felurite și avem atunci o scoară mai frumoasă .

Ștergătoarea. Tot din pănuși de porumb se pot face și ștergătoare pentru picioare, care sunt destul de necesare la casa unui gospodar, dornic de curățenie în casa în care locuște.

Se face o panglică (cordea) împletită tot în trei fire, însă de o grosime mai mare, deci din

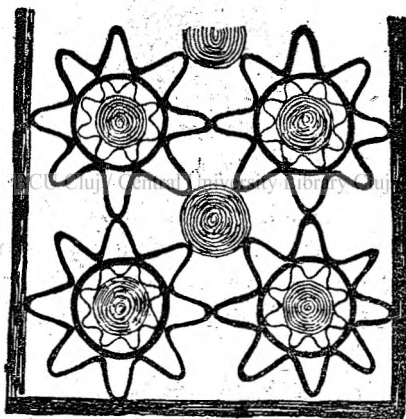

Fig. 3. Scoară.

pănuși mai late, mai groase. Când am căpătat o panglică împletită de 10-15 m. o batem cu ciocanul pentru netezire. Se udă și se începe a lucra.

Obișnuit ca formă, ștergătoarele sunt rotunde, lungărețe și dreptunghiulare.

Pentru cele rotunde și lungărețe avem nevoie de țepușe de lemn tare, lungi de 10-15-20 cm. Se pot face și cusute.

Ștergătoarea rotundă. Incepem a învârti panglica roată, până s'a făcut cât un talger. Prindem cu 6-8 țepușe de 10 cm. în formă de raze așa ca ca vârfurile țepușelor să ajungă până la centru. Continuăm a încolăci panglica, până ce roata s'a mărit încă cu 10 cm. Punem altă serie de țepuși

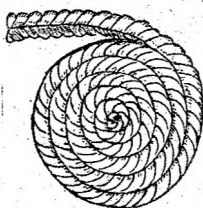

Fig. 4.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
din cele de 15 cm. Incolăcim iarăși mai departe cam de 10 cm. și punem altă serie de țepuși lungi de 20 cm. și așa mai departe. Un ștergător ce are raza de 20-25 cm. e destul de mare. (Fig. 4).

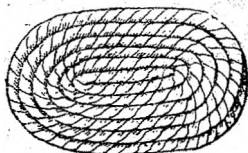

Fig. 5.

Ștergătoarea lungăreață se face ca și cea rotundă, numai că începutul este în jurul unei porțiuni de împletitură, făcând astfel să ia forma alungită. Incolo e acelaș procedeu.

Ștergătoarea cu colțuri se lucrează la fel. Se începe tot alungit. Țepușele se pun perpendicular

pe margini, iar la colțuri panglica se leagă cu sfoară de cânepă, așa că colț de colț e cusut și întărit.

Se pot face ștergătoare dreptunghiulare în forma celor ce se cumpără din comerț de ață de manila, care sunt numai cusute.

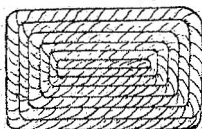

Fig. 6.

Altă ștergătoare ce nu ne cere nici țepușe nici ac cu ață, este tot din panglică însă țesută. În dimensiuni potrivite se așează urzeala și apoi cu aceeași panglică se țese.

Imbrăcatul picioarelor pentru flori. Tot panglicii de pănuși, însă mai subțire cum e cea dela suporturi, îi mai găsim și altă întrebuințare.

Colorată sau așa cum este ea, o putem întrebuința la imbrăcatul picioarelor dela mesuțele cu flori, prin înfășurare.

Se poate completa îngrăditura la coșurile din mlajă, la pereți sau capac, etc.

Facerea pălăriilor.

Iată că din pănuși de porumb putem lucra și pălării. Lucrarea e cam migăloasă, dar cu răbdare trece omul toate nevoile.

Pănușele trebuie să fie albe, curate. Se despic în fâșii de 1-2 cm. lățime. Nu se face împletitură.

La lucru se întrebuintează ață albă ceva mai tare. Firele de ață fiind dispuse în raze, rându-

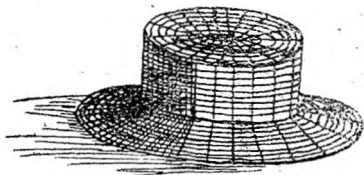

Fig. 7.

rile de pănuși, care pornesc dela centru roată, trebuie să ne dea un fir tot una ca grosime și culoare. Rândurile de pănuși la fiecare rază de ață, ce e dublă, îs înnodate odată dar strâns — nodul simplu. In felul acesta rândurile se apropie unul de altul și ne dau un fund, care e fundul pălăriei.

Ajuns la mărimea dorită, pornim pereții, tot în felul acesta și apoi marginile. In sistemul acesta se lucrează și din pae.

Facerea coșurilor.

Trecem la o altă serie de lucrări. Războieșul descris mai sus își are întrebuintarea la coșurile ce urmează să le descriem. La aceste coșuri vom lucra cu fir. -

Pregătirea materialului. Luăm din pănușele cele mai curate și mai moi și le despiciăm în lungime,

în fâșii late de câte 1 cm. Capetele dela cotor le tăiem pieziș cu un cuțit. (Fig. 9).

O condiție de care trebuie să ținem seama, este că pregătim și udăm atâta material de cât avem

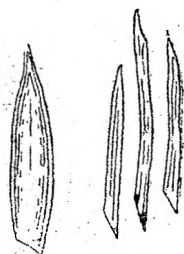

Fig. 9.
Pănușa și fâșiile.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

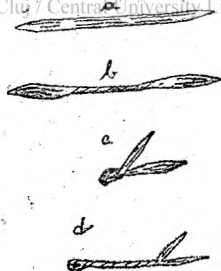

Fig. 10.

a) Fâșiile puse una peste alta; b = fâșiile sucite; c = formarea ochiului d; = firul.

nevoie imediat, altfel la o a doua udare, se pătează și lucrul iese urât.

Firul. Luăm două fâșii și le punem una peste alta la capete, cu părțile lucioase în afară, cotor peste cotor (a) Fig. 10. Le sucim bine pentru a

se uni una cu alta (b) și le îndoim în două, formându-se un ochiu (in unele părți se numește ureche) (c). Din cele două fâșii pe una o lăsăm întmă (directional), iar cu a doua, cu partea lucioasă în afară, legăm altă fâșie, ca mai sus, margine pe margine.

La lucru, mâna stângă ține firul, iar dreapta înfășoară. Înfășurarea nu se face prea în lung, dar nici prea în loc. Mâna stângă va ține și va urmări cât se poate de aproape lucrul.

Fig. 11.
Fâșia pentru înădire.

Trebue să ținem socoteala că *lâșia înfășoară (îmbracă) inima, nu se sucește (d)*.

Înăditura care vine destul de des, se face nu cu greu, dar cu atenție. Când fâșia ajunge spre capăt, se ia o altă fâșie din mănunchiul pregătit la îndemână și cu colțul tăieturii oblice se vâră între inimă și fâșie, cu partea lucioasă în afară. Și așa în dublu se înfășoară de 2-3 ori, până se prinde. noua fâșie. Apoi capătul vechi se desfășoară înapoi puțin, până cade bine în lungimea inimii și cu fâșia nouă se continuă înfășurarea. (Vezi fig. 11).

În felul acesta și inima se menține, căci ea se înădește mereu. Dacă cumva inima rămâne scurtă, ceiace trebue să păzim să nu se întâmple, atunci

se adaugă o fâșle nouă în lungul ei, prinzându-se bine sub fâșia ce înfășoară.

O condiție principală este ca să căutăm, ca în tot lungul firului să avem acelaș grosime, potrivit-o prin grosimea inimei și prin înfășurare.

Innăditurile trebuie făcute cu atenție și înfășurările complet și strânse.

Un fir cu îngrijire lucrat, tot una peste tot ca grosime și culoare, face ca obiectul ce se va executa cu fir, să fie plăcut la vedere și să aibă o trăinicie destul de mare.

Sfaturi

1. E bine ca începătorii să se exerciteze întâiu mai mult la facerea firului, pentru a căpăta îndemânarea la lucru (bun și în apoi să se așeze pe războieș. Altfel va fi nevoit să se întoarcă de multe ori înapoi, prin stricarea firului sau a înfățișerii neplăcute în general, al lucrului.

2. Nu e bine să se facă firul lung deodată și apoi să se așeze pe războieș, ci se lucrează direct pe el; altfel, fiind firul prea lung, ne este prea greu de a trece firul bătătură (băteală) peste și pe sub firul urzeală, putând să se rupă sau unul sau altul.

Așezarea firului pe răsboieș.

Având răsboieșul pregătit și firul început, să așezăm firul pe răsboieș. (Vezi fig. 12).

În cuiul fixat în capătul de jos al peretelui oblic, din dreapta sau stânga, agățăm ochiul dela

începutul firului. Ducem firul la cele trei cue de sus, din latura răsboieșului, și-l agățăm de cuiul din marginea, dreaptă sau stângă, în care e cuiul de jos, apoi îl ducem pe laturi până în partea cealaltă la celelalte trei cue. Agățăm și acolo fi-

Fig. 12. Aranjarea firului pe răsboieș.

rul de cuiul din aceeași margine, ca dincolo și-l întoarcem înapoi la celelalte cue, continuând până le terminăm pe toate de prins.

Urzând la aceste cue, trecem și la celelalte. Firul ce acum a ajuns jos, complectând astfel șase

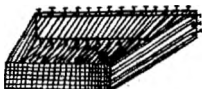

Fig. 13. Urzeala așezată bine.

rânduri, îl înturnăm după un cui ce-l fixăm, pentru a-l ține pe loc și-l îngrădim cu urzeala de pe fund — peste un fir, pe sub un fir. Trecându-l în partea cealaltă, îl agățăm de primul cui de sus din capăt. Il înturnăm înapoi, îl îngrădim iar ducându-l în partea cealaltă, pentru a-l agăța de primul cui de aici și să-l trecem înapoi.

Continuăm astfel până terminăm de urzit și părțile acestea.

Ținem însă socoteală: când ajungem a urzi până la cuiul ce ține ochiul firului, scoatem cuiul și vârâm firul prin ochiu, continuând mai departe lucrul.

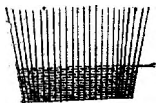

Fig. 14. Țăsătură simplă.

Urzeala fiind gata, firul ajunge bătătură (băteala). Dacă ni se pare cam rară îngrăditura dela fund, atunci mai îndesim rândurile și mai înconjurăm cu câteva rânduri îngrăditura. În timpul

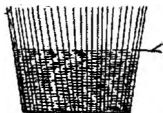

Fig. 15. Fel de țăsătură.

acesta sau când firul bătătură începe a lucra în sus, scoatem și cuiul ce ținea firul la cot, căci se prinde cu firul bătătură.

Ajunși până aici, începem ca să zicem așa, țesutul.

Țesutul este aici, trecerea firului bătătură peste

și pe sub firele urzeală. Țesătura cea mai simplă este cea arătată mai sus și în figura 14.

Pentru un aspect mai plăcut putem alege și ceva desene și anume : trecem firul bățatură pe sub un fir, peste două fire urzeală și căpătăm rânduri oblice pe țesătură. Pentru a avea rânduri mai pronunțate și un aspect mai plăcut, trecem firul *pe sub unul, peste trei*.

Se mai poate alege desene cum e în figura 15, mergând până pe la jumătate de înălțime într'o direcție cu rândurile (crescând), apoi descrescând

Fig. 16. Lucrătura margenei.

câte un fir, deci se întoarce direcția rândurilor în partea opusă. În felul acesta avem un aspect mai plăcut.

De sigur se pot face desene de felul acesta și mai scurte, rămânând la dorința celui ce lucrează, căci imaginația născoceste.

Când se ajunge cu țesutul până la aproape două degete de cue, ne oprim și încheiem coșulețul.

Scoatem cuele din ochiuri și ne apucăm de făcut marginea.

Lucrând înspre dreapta, considerăm un ochiu cam dela mijlocul peretelui lat, ochiul 1, luăm al

2-lea ochiu ce urmează, îl vârâm prin primul și-l tragem la dreapta fiind prins, apoi al 3-lea îl vârâm prin al 2-lea și-l avem prins și pe acesta și așa urmăm mai departe.

Acuma ne putem da seama cât de lungi pot rămâne ochiurile, cât să ajungă bine până la ochiul al 2-lea.

Terminând marginea (tivul) dela gura coșulețului, trebuesc puse torțile — mânerele.

Torțile — mânerele — și care se mai numesc și urechi, se fac tot din pănuși împletite. Se caută

Fig. 17. Coșul gata.

a se prinde cu urechea, ochiul ce a rămas neprins dela tiv sau dacă nu s'a ținut seama de indicațiile de mai sus, de a începe marginea cam dela mijloc, atunci ochiul îl prindem cu un fir de pănușe de ochiul următor. Se scoate apoi răsboieșul și coșul este gata.

Sfaturi

1. In timpul țesutului trebuie să căutăm a îndesi pe cât se poate mai mult firele bătătură, apăsân-

du-le cu o furculiță cu două coarne, făcută de noi din lemn. (Fig. 1).

Marginea țesăturii să fie perfect orizontală, să nu se permită ridicarea laturilor înguste mai sus ca mijlocul.

3. Când lucrul a fost întrerupt și continuând, firele sunt uscate ; le umezim, pentru duritate la lucru.

La început am pomenit încă un fel de coșuri tot din pănuși de porumb și care pare cu mult mai practic ca celelalte. Lucratul lor se deosebește cu totul de al celorlalte arătate mai sus. Este de ajuns a ști meșteșugul lucrului, care e neînchis de ușor, ca apoi potrivit nevoii să-ți faci obiectul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alte coșuri.

Se pot lucra obiecte de o necesitate mare pentru omul gospodar, ca : coșuri de mână, pentru ouă, pentru fructe, oboroace, coșuri-panere și altele.

Avantajul mare e că materialul se găsește pe degeaba la orice gospodar dela sate și deci n'are de depus, cine lucrează, decât lucrul — munca.

Materialul. Se iau pănușele și se despică în lungime în fâșii late de 1-1¹/₂ cm. Li se taie cotorul, drept, pentru a nu împiedeca la lucru. Se umezesc și se așează la îndemână.

De unelte n'avem nevoie, decât de acul din figura 1.

Lucrarea coșului.

Facem o panglică împletită în trei, ca la suporturi (fig. 2) în lungimea dorită, — potrivit formei ce vom da coșului, lungăreață, rotundă —; noi o luăm de 15 cm.

Luăm acul în care e introdusă o fâșie de pănușă și-l introducem sub un braț al împletiturii, începând dela un capăt, — vezi fig. 18 — și tra-

Fig 18. Introducerea fâșiilor în panglică.

gem fâșia pe jumătate. Luăm apoi a doua fâșie și o introducem pe jumătate sub alt braț și așa mai departe. Continuăm și pe partea cealaltă a panglicei, astfel că se formează două rânduri de fâșii introduse.

Acuma lucrul e mai ușor. Se începe dela o parte, luându-se o fâșie ce e introdusă și se înnoadă simplu (Fig. 19 a), iar brațele i se apleacă înainte. A doua fâșie se înnoadă la fel, prinzân-

du-se brațele (capetele) celei dintâi și așa mai departe.

Trebuie de observat ca nodurile să se facă în

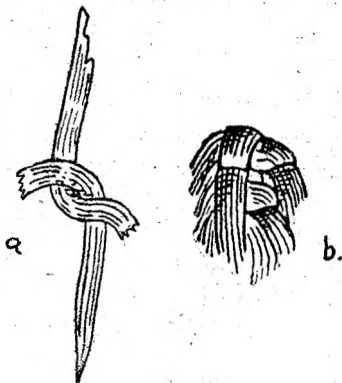

Fig. 19. a = Nodul; b = așezarea nodului.

aceiași parte și în același fel. Când se apucă fâșia pentru înnodare, să nu se sucească, ci să se așeze pe latul ei. Continuând, lucrul crește. Când

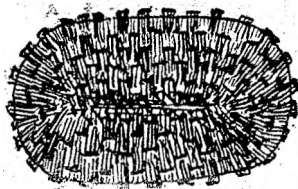

Fig. 20. Fundul dela coș.

am terminat de înnodat fâșiile introduse, introducem altele, pe care le prindem de rândul nou format.

Căutăm ca să vârâm în fiecare ochiu, pentru

a nu rămâne goluri și anume între fiecare două fâșii din rândul lucrat. Apoi iar înnodăm, prin zând capetele sub noduri ș. a. m. d.

Când am ajuns la mărimea dorită a fundului, fâșiile introduse nu le mai înnodăm în direcția de mai înainte, ci în direcția verticală, unde se vor înălța pereții. În felul acesta facem și o margine bună fundului și ne ridicăm cu al doilea rând de fâșii în sus, începând pereții coșului.

Pereților de sigur le dăm direcția ce voim, prin

Fig. 21. Coșul cu 6 toartă.

introducerea fâșiilor și prin direcția executării nodurilor.

Și aici trebuie să observăm, pentru a ne ieși lucrul bun, să punem pănuși de egală lățime, pentru a nu se îngroșa mult pereții, căci coșul devine prea încărcat, prea greu.

Ajungând la înălțimea dorită a pereților, trebuie să ne gândim la încheiere și urechi.

Putem pune numai un mâner, cum e în fig. 21, mâner ce e întărit prin mijloc cu o sârmă groasă, dar bine e și o vargă de mladă. I se introduce capetele în pereții coșului și apoi pe ea se lucrează în acelaș mod, cum vom descrie mai jos.

La coșurile mai lungi le punem două mânere (urechi) pe care le putem lucra în două feluri și anume : le facem din rândurile coșului sau se aplică după ce coșul e încheiat.

1. Mânere lucrate din rândurile coșului.

În ultimul nod ce-l mai facem, introducem la mijloc o sfoară groasă de cânepă, pentru trăinicie și considerând-o inimă, lucrăm înainte. Când ajungem cu rândul la semnele unde vor veni mânerele, semne ce ni le facem mai dinainte, nu mai

Fig. 22. Coș cu 2 torți.

introducem pănușile cu acul în rândul de mai înainte, ci liber ne lucrăm mânerul, în acelaș mod.

Dându-i mărimea cuvenită mânerului, continuăm rândul legându-l de rândul anterior, până ce ajungem în cealaltă parte, unde procedăm la fel pentru mâner.

Pentru trăinicie și grosime se mai face un rând La mâner însă pănușile nici a doua oară nu se introduc, ci se înfășoară întreg mânerul înno-dându-se apoi.

Rândul cu care se lucrează se întinde apoi până la rădăcina mânerului, unde se leagă bine.

În felul acesta se lucrează și la coșurile cu o toartă (mâner) arătat mai sus. (Fig. 21).

2. Putem fixa și altfel mânerul la asemenea coșuri. Complectăm cu rândurile mărimea de care avem nevoie, ținând socoteala că la ultimul rând, ce rămâne ca margene, nodurile fâșiilor nu le mai facem deasupra, ci înlăuntrul coșului, astfel

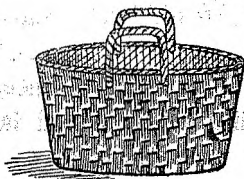

Fig. 23.

BCU - Biblioteca Universitatii Cluj

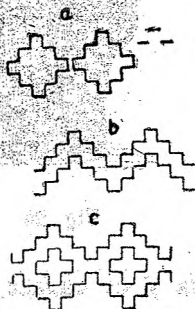

Fig. 24.

că marginea rămâne frumos și neted legată.

Mânerul se aplică pe urmă din pânuri împletite în două, apoi îndoite suvițele și fixate de pereții coșului.

Pentru un aspect mai plăcut, putem ca pe a-

ceste coșuri să colorăm diferite motive, după gust, de altfel arată câteva și fig. 24.

Se colorează cu o peniță mică, în culori preparate din anilină, ținându-se seama de rândurile ce se proiectează pe pereții coșului, de pe urma lucrului.

Coșurile pentru ouă, pentru fructe și alte trebuințe gospodărești, se lucrează în acelaș mod, doar forma că nu este aceeaș. Fundul se lucrează rotund, deci panglica dela început trebuie să fie scurtă. Fâșiile pot fi și mai late pentru a da o grosime mai mare pereților.

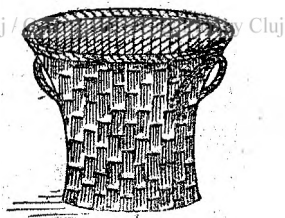

Fig. 25.

Se pot lucra și cu capace, cari se lucrează ca și fundul, numai că se face puțin conic (cu vârf). Și pentru ca acoperișul sau capacul să se îmbuce bine cu coșul, i se face o buză (tiv) dedesubt, așa fel ca să intre perfect în gura coșului.

Oboroacele, Un alt obiect de mare trebuință la gospodăria omului este și oboroaca, care se poate lucra și din pănuși.

Procedeeul la lucru este acelaș. Pănușile și aici pot fi ceva mai pline. Forma poate varia, după gust și trebuință.

Fig. 26.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A apărut:

I. SIMIONESCU

O ȚARĂ DIN POVEȘTI

Volumul I

DOBROGEA

cu numeroase ilustrații . . . . . 75 lei

A apărut de curând:

IMPARAȚIA APELOR

DE

M. SADOVEANU

Cuprinde: Pescuitul cu undița.— Despre instrumente și norocul pescarilor. — Pește de Moldova. — Pescuitul racilor. — Vrăjitorul de șerpi și alte vre-o 12 nuvele, cum numai M. Sadoveanu știe să scrie.

Un volum de 274 pagini . . Lei 90.

O carte pe cât de ieftină
pe atât de mare preț este

VIATA SFINȚILOR

DE

Mihail Sadoveanu și D. Pătrășcanu

**Un volum cu multe poze frumoase costă
numai 35 Lei**

Cum se cumpără cărțile

La sate nu sunt librării, dar satele nu pot rămâne fără cărți. Cel ce dorește să le aibă, să trimeată banii prin mandat postal scriind pe dosul mandatului titlul cărților dorite, ca să nu cheltuiască pentru o carte postală deosebită.

Să se știe însă că mandatele ajung mai greu, așa încât fiecare să aibă răbdare, dacă primesc cărțile cu oarecare întârziere făcută nu din vina librăriei.

Mandatele pot să se trimeată pe adresa :

CARTEA ROMÂNEASCĂ

București 2

B-dul Academiei 3

- No. 8. Stillsul de *Dr. E. Gheorghiu.*
 9. Temeiul îmbunătățirii vitelor de *Th. Chitoi,*
 10. Votul obștesc de *A. Gorovei.*
 11. Creșterea Porcilor de *C. Oescu.*
 12. Viermii de mătasă de *T. A. Bădărău.*
 13. Oftica sau tuberculoza de *Dr. E. Gheorghiu.*
 14. Pelagra de prof. *V. Babeș*
 15. Alegerea semințelor de *C. Lacrițianu*
 16. Creșterea păsărilor de prof. *C. Moțaș.*
 17. Rătăcirile bolșeviste de *Maior I. Mihai.*
 18. O stupină dintr'un roiu de *N. Nicolaescu.*
 19. Cum se întemeiază o vie de *D. M. Cădere.*
 20. Răsadnița și plantele din răsad de *V. Sadoveanu.*
 21. Lehuzia de *Dr. E. Gheorghiu.*
 22. Meșteșugul vopsitului cu burueni de *Art. Gorovei.*
 23. Cum orbim de *I. Glăvan.*
 24. Păstrarea carnei de porc de *G. Gheorghiu.*
 25. Calul de prof. *E. Udrișchi.*
 26. Doctorul în casă de *Dr. O. Apostol.*
 27. Cum trebuie să ne hrănim de *E. Severin.*
 28. Lămurirea legii dărilor de *Iuliu Pascu.*
 29. Eeția de *Dr. Emil Gheorghiu.*
 30. Lămurirea Constituției de *Artur Gorovei.*
 31. Boale parazitare la animale, care trec la om de *C. Moțaș*
 32. Folosințe nesocotite în gospodărie de *I. Simionescu.*
 33. Mama și copilul, de *Dr. M. Manicatide.*
 34. Indrumări spre sănătate, de *Dr. I. Bordea*
 35. Despre hrană, de *Dr. I. Bordea.*
 36. Omul și societatea de *Al. Giuglea.*
 37. Bucătăria sătenței de *Maria Col. Dobrescu.*
 38. Sfecia de Zahăr de *C. Lacrițianu.*
 39. Ingrășarea pământului de *I. M. Dobrescu.*
 40. Friguri de baltă de *I. Dumitrescu.*
 41. Banul de *A. Giuglea.*
 42. Sfaturi practice de *Ing. A. Schorr.*
 43. Lămurirea Calendarului de *A. Giuglea.*
 44. Conjunctivita granuloasă de *Dr. I. Glăvan*
 45. Burueni de leac de *A. Votanschi.*
 46. Sfaturi casnice de *Maica Raluca.*
 47. Cultura tomatelor de *I. Isvoranu.*
 48. Rețete pentru gospodine de *Maica Raluca*
 49. Lingoarea de *I. Dumitrescu.*
 50. Bleonoragia sau sculamentul de *Dr. N. Ioan.*
 51. Practica agricolă de *A. Bejenariu.*
 52. Apa de băut de *Dr. I. Bălțeanu.*
 53. Tifosul Exantematic de *Dr. Tudor Dumitrescu.*
 54. Boalele animalelor de *I. Popu Câmpeanu.*
 55. Lucrări din pănușile de porumb de *Titus G. Mincu.*
 56. Cartoful de *I. Popu Câmpeanu.*

Seria C. „Din lumea largă“.

- No. 1. Ucraina de *G. Năstase.*
 2. Cehoslovacia de *I. Simionescu.*
 3. Munții Apuseni de *M. David.*
 4. Finlanda de *I. Simionescu.*

- No. 5. Bucovina de *I. Simionescu*,
 „ 6. Basarabia de *G. Năstase*,
 „ 7. Dobrogea de *C. Brălescu*.
 „ 8. In spre polul sud de *I. Simionescu*
 „ 9. Olanda de *Ap. D. Culea*.
 „ 10. Viața în adâncul mărilor de *C. Motaș*.
 „ 11.—12. A. Șaguna de *I. Lupaș*.
 „ 13. Către Everest de *I. Simionescu*.
 „ 14. Românii de peste Nistru de *V. Harea*.
 „ 15. Ardealul de *I. Simionescu*.
 „ 16. Lituania de *G. Năstase*.
 „ 17. Câmpia Transilvaniei de *Ion Popu-Câmpeanu*.
 „ 18. Moldova de *I. Simionescu*.
 „ 19. Românii din Ungaria de *I. Georgescu*.
 „ 20. Jud. Turda-Arieș de *I. Mureșeanu*.
 „ 21. Țara Hăteșului de *Gavril Todica*.
 „ 22. Sp. C. Haret de *I. Simionescu*.
 „ 23. Danemarca de *Magda D. Nicolescu*
 „ 24. N. Milescu în China de *I. Simionescu*.
 „ 25. Cetățile moldovenești de pe Nistru de *Apostol C. Culea*.
 „ 26. Românii din Bulgaria de *Em. Bucuța*.
 „ 27. Valea Jiului din Ardeal de *P. Hossu Longin*.
 „ 28. Țara Bârsei de *G. Orghidan*.
 „ 29. Vechiul ținut al Sucevei de *V. Ciurea*.
 „ 30. Macedo-Românii de *Tache Papahagi*.
 „ 31. Românii din Banatul Jugoslav de *Pr. Bizerea*.
 „ 32. Coasta de Azur de *I. Simionescu* BCU Cluj / Central Simionescu Library Cluj
 „ 33. Elveția de *Traian G. Zaharia*.
 „ 34. Maramureșul de *Gh. Vornicul*.
 „ 35. Austria de *I. Simionescu*.
 „ 36. Belgia de *Traian Gh. Zaharia*.

Seria D. „Știință aplicată“

- No. 1. Fabricarea săpunului de *A. Schorr*.
 „ 2. Motorul Diesel de *Ing. Casetti*.
 „ 3. Industria Parfumului de *E. Severin*.
 „ 4.—5. Aerul lichid de *Ilie Matei*.
 „ 6. Industria Azotului de *L. Caton*.
 „ 7.—9. Locomotiva de *Ing. Casetti*.
 „ 10. Aeroplanul de *Dr. V. Anastasiu*.
 „ 11. Baloane și Dirijabile de *C. Mihăilescu*.
 „ 12. Betonul armat de *Ing. N. Ganea*.
 „ 13. Gări și trenuri de *G. Șiadbei*.
 „ 14. Instalarea unei sonerii electrice de *Stel. G. Ionescu*.
 „ 15. Aparat de Radiofonie de *Lt. M. Zapan*.
 „ 16. Tiparul de *V. Romanescu*.
 „ 17. Ce se scoate din cărbuni de *C. V. Gheorghiu*.
 „ 18. Industria materiilor colorante de *G. A. Florea*.
 „ 19. Fotografia de *Locot. M. Zapan*.
 „ 20. Industria Zahărului de *G. I. Baboianu*.
 „ 21. Șase montaje de radio de *Locot. M. Zapan*.
 „ 22. Cinematografia de *Locot. M. Zapan*.